

Usnesení, závěry Výboru pro VUR

12.12.2022, online

Přítomni:

Jiří Kulich (místopředseda, Pavučina), Jan Činčera (MUNI), Miroslav Novák (tajemník, MŽP), Hana Korvasová (LIPKA), Lucie Sršňová (MŽP), Petra Skalická (Člověk v tísní), Josef Morkus (MMR), Alena Nosková (NPI), Vítězslav Slíva (MŠMT), Kateřina Čiháková (NPI), Jan Jiterský (MŠMT), Jana Bímová (MŠMT), Hana Volná (MZV), Katarína Císařová (DZS), Vítězslav Slíva (MŠMT), Michal Broža (IC OSN), Pawan Kumar Mishra (Mendel. univ.), V. Macourek (MPO)

Program jednání:

1. RVP – aktuality z procesu – J. Jiterský (MŠMT)
2. Propojování formálního a neformálního/zájmového vzdělávání – aktuality z pracovní skupiny - J. Jiterský (MŠMT), H. Korvasová (LIPKA)
3. Programy Domu zahraniční spolupráce z hlediska udržitelnosti - K. Císařová (DZS)
4. Dlouhodobý záměr - aktuality z procesu – V.Slíva (MŠMT)
5. Pracovní skupina ESD – aktuality ze schůzky k podpoře pedagogů – V.Slíva (MŠMT)
6. Další aktuality od členek a členů výboru

Závěry:

1. RVP

Hlavní směry byly 24.11. vzaty na vědomí poradou vedeni i ministrem školství, ministr uložil dokončit odb. diskuzi nad variantními řešeními a vytvořit technické zadání pro NPI – do konce ledna. M k tomu jmenoval 8členou skupinu odborníků. Není cílem materiál přepracovávat, ale dořešit některé otázky/varianty, zpřesnit zadání. Časový rámec, tedy jeho posun, se v tuto chvíli neřeší.

2. PS pro formální a neformální vzdělávání

PS řeší 3 témata: 1. odstranění bariér mezi f a nf, 2. propojení s RVP pro ZV, 3. tvorba metodik, které vznikají na NPI. Metodiky a rozcestník zde: <https://www.npi.cz/projekty/2-uncategorised/5782-vzdelavaci-programy-fnv>

3. DZS, Erasmus + a udržitelnost

Prezentace k tématu a další doplňující informace jsou v příloze zápisu. MŠMT plánuje schůzku se zástupci DZS (MŽP by se také případně zúčastnilo).

4. Dlouhodobý záměr vzdělávání

V rámci procesu probíhají kulaté stoly a širší veřejnost bude zapojena přes web k podnětům a připomínkám.

4. Pracovní skupina k udržitelnosti při EK

Poslední jednání v Budapešti – tématem byla podpora pedagogů

- Oblast odborného vzdělávání – např. oblast bioekonomie či green jobs – tomu by se měla hlavně věnovat
- Financování ze zdrojů EU – monitoring možností
- Kvalifikace pedagogů – Belgie podle SDG kontrolovali kurikulum, řešili bílá místa
- Aj.

Další informace a závěry:

- MŠMT zjistí, zda v kompetenčním profilu učitele, bude vazba na udržitelnost, Výbor takovou vazbu považuje za důležitou.
- MŠMT stojí o užší spolupráci na mezíresortní úrovni (především MŽP, MZV) k tématům udržitelnosti
- Jan Činčera: to, co považujeme ve VUR za důležité (holistický přístup, nefrontálně, participativně apod.), tak se na školách děje poměrně málo, nejen v ČR, obecně v Evropě. Otázka je jak to zlepšit především v pregraduální přípravě učitelů
- Jan Činčera: Čerstvá data z průzkumu V4 ukazují, že v ČR je významným faktorem docela vysoká hladina environmentální úzkosti aj. (výstupy z výzkumu i ve srovnání se zeměmi V4 na příštích jednáních výboru podrobněji)
- Pawan Kumar Mishra (Mendelova univ. v Brně): Připravují a vyvíjí kurzy na podporu a rozvoj Bioekonomie. V současnosti je u nich možné tenhle obor studovat v Bc. i Mgr. studiu. V bakaláři by měli dostat teoretické základy v magistru se pak věnovat i praktické aplikaci bioekonomie.
- Jiří Kulich: www.ucimoklimatu.cz – 26. ledna 2023 bude konference v Praze k tomuto <https://ucimoklimatu.cz/udalosti/vzdelavame-se-pro-klima/>

Přílohy:

- *Prezentace - Dům zahraniční spolupráce*
- *Dodatečné informace a linky o programu Erasmus +*

Datum a témata příštího jednání:

6.2.2023

Dekarbonizace škol - zkušenosti ČR i mezinárodní
Dublinská deklarace GRV a možnosti implementace v ČR
Specializační studia koordinátorů EVVO
Etický kodex učitele

Zapsal: Miroslav Novák

Příloha:

Dodatečné informace a linky o programu Erasmus +

Zde je ještě slíbený odkaz s podrobnějšími informacemi k letošnímu Tematickému monitoringu DZS na téma Udržitelnost: <https://www.dzs.cz/clanek/tematicky-monitoring-se-zameril-na-udrzitelnost-projektu-ve-vzdelavani>

Platformu pro šíření výsledků projektů Erasmus+ naleznete zde: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/>

Na stránce odborného vzdělávání pod Kdo může zažádat o grant?

<https://www.dzs.cz/program/erasmus/projekty-granty/odborne-vzdelavani-priprava> naleznete seznam způsobilých organizací pro čerpání grantu Erasmus+

[https://www.dzs.cz/sites/default/files/2021-](https://www.dzs.cz/sites/default/files/2021-04/zp%C5%AFsobil%C3%A9%20programy%20a%20organizace_VET.pdf)

[04/zp%C5%AFsobil%C3%A9%20programy%20a%20organizace_VET.pdf](https://www.dzs.cz/sites/default/files/2021-04/zp%C5%AFsobil%C3%A9%20programy%20a%20organizace_VET.pdf) Zde jeden z bodů:

Role ve vzdělávacím systému	Typy a příklady organizací
Zřizovatelé organizací poskytujících odborné vzdělávání	Ministerstva, kraje, obce a svazky obcí, registrované církve a církevní spolky, právnické osoby zřizující střední školy, vyšší odborné školy a konzervatoře.

Klíčové informace o programu Erasmus+ naleznete v příručce k programu: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-programme-guide-2023>

Do programu Erasmus+ se zaměstnanci neziskových organizací mohou zapojit přes program Evropský sbor solidarity: <https://www.dzs.cz/program/evropsky-sbor-solidarity/projekty-granty>

Pro poskytnutí komplexnějších informací a konzultací realizuje DZS semináře a webináře pro žadatele, registrovat se lze přes Události:

https://www.dzs.cz/udalosti?f%5B0%5D=event_programs%3A29&f%5B1%5D=event_programs%3A30

Klíčové priority programu Erasmus+ definuje příručka programu: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/document/erasmus-programme-guide-2022-version-2>

Na zachování rovného přístupu cílí prioritou Inkluze a rozmanitost od str. 7: "Zdravotní postižení: Tento pojem zahrnuje fyzické, duševní, mentální nebo smyslové postižení, které v kombinaci s různými překážkami může dané osobě bránit, aby se plně a účinně zapojila do společnosti za stejných podmínek jako ostatní2.

- Zdravotní problémy: Překážky mohou vyplývat ze zdravotních problémů včetně závažných onemocnění, chronických onemocnění nebo jakéhokoli jiného stavu souvisejícího s fyzickým nebo duševním zdravím, který brání účasti v programu.
- Překážky spojené se systémy vzdělávání a odborné přípravy: Osoby, pro které je v systémech vzdělávání a odborné přípravy z různých důvodů obtížné dosáhnout uspokojivých výsledků, osoby předčasně odcházející ze vzdělávání, osoby, které nejsou zaměstnané ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy (NEET) a dospělé osoby s nízkou kvalifikací se mohou setkávat s překážkami. Ačkoli svou úlohu mohou hrát i jiné faktory, tyto obtíže při vzdělávání, byť mohou souviset i s osobní situací, většinou vyplývají ze systému vzdělávání, který vytváří strukturální omezení a/nebo plně nezohledňuje konkrétní potřeby jednotlivce. Jednotlivci mohou překážkám v

účasti čelit i v případě, že jim struktura vzdělávacích programů v rámci jejich studia ztěžuje mobilitu ve vzdělávání nebo odborné přípravě v zahraničí.

- **Kulturní odlišnosti:** Kulturní odlišnosti mohou jako překážky vnímat lidé z jakéhokoli prostředí, na osoby s omezenými příležitostmi však mohou mít tyto odlišnosti zvláštní dopad. Tyto odlišnosti mohou představovat významné překážky v učení obecně, zvláště pak pro osoby z rodin migrantů nebo uprchlíků (zejména nově příchozí migranty), příslušníky národnostních nebo etnických menšin, uživatele znakového jazyka, osoby s potížemi s jazykovým přizpůsobením nebo kulturním začleněním atd. Při účasti na jakémkoli druhu programových aktivit může konfrontace s cizími jazyky a kulturními rozdíly jednotlivce odrazovat a určitým způsobem omezovat výhody plynoucí z této účasti. Tyto kulturní odlišnosti mohou dokonce bránit potenciálním účastníkům v podání žádosti o podporu prostřednictvím programu, proto celkově představují obecnou překážku účasti.
- **Sociální překážky:** Překážky v oblasti sociálního přizpůsobení, jako jsou omezené sociální kompetence, antisociální nebo vysoce rizikové chování, sociální marginalizace či status (bývalého) pachatele trestné činnosti nebo osoby, jež užívá (nebo užívala) návykové látky nebo alkohol, mohou představovat překážku. Další sociální překážky mohou pramenit z rodinných poměrů, například pokud se jedná o osobu, jež má jako první v rodině získat přístup k vysokoškolskému vzdělávání, nebo o rodiče (zejména rodiče samoživitele), pečovatele, živitele či sirotka nebo o osobu, která žila nebo v současné době žije v ústavní péči.
- **Ekonomické překážky:** Ekonomické znevýhodnění, jako je nízká životní úroveň, nízký příjem, účastník vzdělávání, jenž musí pracovat pro vlastní obživu, závislost na systému sociálního zabezpečení, dlouhodobá nezaměstnanost, nejistá situace nebo chudoba, bezdomovectví, zadluženost nebo finanční problémy atd., mohou představovat překážku. Další obtíže mohou vyplývat z omezené převoditelnosti služeb (zejména podpory pro osoby s omezenými příležitostmi), které musí být „mobilní“ spolu s účastníky, kteří cestují do vzdáleného místa, či dokonce do zahraničí.
- **Překážky související s diskriminací:** Překážky se mohou objevit z důvodů diskriminace spojené s pohlavím, věkem, etnickým původem, náboženským vyznáním, přesvědčením, sexuální orientací, zdravotním postižením nebo průřezovými faktory (kombinace dvou nebo více z uvedených překážek souvisejících s diskriminací).
- **Geografické překážky:** Pokud osoby žijí ve vzdálených nebo venkovských oblastech, na malých ostrovech nebo v okrajových/nejvzdálenějších regionech³, na předměstích, v méně obsluhovaných oblastech (omezená veřejná doprava, nedostatečná vybavenost) nebo v méně rozvinutých oblastech třetích zemí atd., může to znamenat překážku."